

CONSIDERAȚII PRIVIND ROLUL CADRELOR DE PARTID ÎN CAMPANIA ELECTORALĂ DIN 1946 –ASPECTE LOCALE

BOGDAN IVAȘCU

Studiul de față își propune să arunce o lumină asupra modului în care a fost organizată campania electorală din 1946 de către Partidul Comunist Român la nivel local, strategiile electorale utilizate de acesta, modul în care acest partid concepea lupta politică și competiția electorală. Îndeosebi ni s-a părut interesant de cercetat rolul jucat de către elita locală de partid în organizarea alegerilor și în propaganda electorală întreprinsă de PCR. Sursele noastre pentru această cercetare au fost în principal fondurile arhivelor județene ale PCR din județele Cluj, Bihor, Arad, Hunedoara, precum și presa locală.

Intervalul de timp cuprins între 1945 și 1947 reprezintă o perioadă dramatică din istoria României, marcând trecerea de la un regim democratic la unul de inspirație sovietică. Procesul a fost denumit în literatura de specialitate „sovietizare”. În esență, este vorba de transformarea instituțiilor cele mai importante după modelul sovietic, creșterea influenței Uniunii Sovietice și a dependenței acestor state față de URSS, concomitent cu rolul tot mai important al partidelor comuniste în gestionarea puterii, culminând cu ocuparea solitară a scenei politice la sfârșitul anului 1947 și instaurarea regimului monolitic.

Istoriografia marxistă nu conține în discursul etalat conceptul de „sovietizare”, sau orice altceva asemănător. În viziunea acestor abordări, schimbările produse și finalizate cu instalarea unor regimuri de tip sovietic reprezintă consecința logică a luptei de clasă și a acțiunii forțelor profunde ale istoriei, conform legilor pe care marxism-leninismul pretindea că le-a descoperit.

Lucrurile sunt prezentate mult mai nuanțat în ce privește istoriografia occidentală. Majoritatea specialiștilor convin asupra faptului că intrarea Europei centrale și de Est în sfera de influență sovietică reprezintă consecințele situației geopolitice rezultate în urma operațiunilor militare din cel de-al doilea război mondial. La factorul hotărâtor pe care l-a reprezentat influența Armatei Roșii se mai adaugă și buna organizare a partidelor comuniste și disponibilitatea acestora de a folosi fără ezitare mijloace neortodoxe în lupta pentru puterea politică. Există însă diferențe de nuanțe de la un autor la altul în ce privește ponderea diversilor factori care au jucat vreun rol în procesul de sovietizare și etapele acestuia.

François Fejto apreciază situația de după război drept rezultat al atitudinii confuze a marilor Puteri vis-a-vis de viitorul Europei. URSS a ales să interpreteze

în manieră proprie tratatele de la Teheran, Potsdam și Yalta, profitând de lipsa unui acord clar în ce privește soarta Europei și stabilindu-și o strategie elastică în relația cu aliații occidentali¹.

Zbigniew Brzezinski, un alt autor important care a tratat problema sovietizării, identifică trei grupe de state în funcție de strategiile folosite de comuniști pentru a se impune. Pentru primul grup, care cuprinde Polonia, Bulgaria și România, caracteristică ar fi consolidarea puterii cu masiv ajutor sovietic, inițierea reformelor, nu totdeauna din considerente ideologice. Al doilea grup de state se caracterizează prin participarea activă a comuniștilor la reforme, ca modalitate de sporire a capitalului politic. Ungaria și Cehoslovacia sunt incluse aici, procesul fiind oarecum caracteristic și statelor din prima grupă. Cel de-al treilea grup are drept particularități impunerea comuniștilor prin eforturi proprii, aportul redus sau inexistent al Armatei Roșii, revoluție radical-totalitară. Aici am situa Yugoslavia și Albania².

Printre modelele de analiză cele mai cunoscute se situează cel al lui Hugh-Seton Watson. Acesta stabilește trei stagii ale procesului de sovietizare, în funcție de relațiile comuniștilor cu celelalte forțe politice și de rolul jucat de aceștia în actul guvernării: coaliție autentică, falsă coaliție și regim monolitic.

În prima etapă, mai multe partide cu programe și ideologii diferite se grupează pentru o scurtă perioadă pe baza unui program comun, care presupune epurarea fasciștilor, reforme sociale radicale, libertate politică, politică externă prietenoasă față de URSS și aliații occidentali. Cenzura este relativ redusă, cu excepția unui subiect: URSS. Controlul comuniștilor există totuși asupra unor instituții-cheie: serviciile secrete, statul major al Armatei, etc. Durata acestei etape diferă de la caz la caz: aproape inexistentă în cazul Poloniei, scurtă în ce privește România și Bulgaria, fiind mai consistentă în cazul Ungariei (până în 1947). Cehoslovacia face direct saltul de la primul stagiul la al treilea, prin lovitura de stat din februarie 1948.

În a doua etapă, guvernele mai conțin non-comuniști, dar ei nu mai sunt aleși de propriile partide, ci de comuniști (Romniceanu și Hațieganu în cazul României). Partidele burgheze sunt împinse în opoziție, întrunirile acestora împrăștiate de bătauși. Cenzura este exercitată nu doar de guvern, ci și de syndicatele tipografice aflate sub control comunist, care refuză „spontan” să tipărească „calomniile”. Și acest stagiul are durate diferite, de la caz la caz.

Regimul monolitic, ultima fază a sovietizării, se definește printr-un singur front, cu o singură ierarhie, disciplină centralizată și o organizație unică. Are loc acum absorbția social-democrațiilor, orice opoziție fătășă este suprimată, sunt arestați toți liderii opoziției care n-au fugit. Yugoslavia și Albania cunosc acest

1. François Fejto- *Histoire des démocraties populaires*, 1952., Editions de Seuil, pp7-8, 31-32

2. Zbigniew Brzezinski – *The soviet block: unity and conflict*, Cambridge, Massachusets, 1967, p.8

stagiul din 1945. Procesele lui Petkov și Maniu, fuga lui Mikolajczyk în toamna lui 1947, epurarea partidului Social-democrat maghiar în martie 1948, lovitura de stat de la Praga sunt reperele pentru celelalte țări³.

În procesul sovietizării României, anul 1946 ocupă un loc aparte, prin evenimentele și evoluțiile care au loc acum. La sfârșitul anului 1945, avusese loc Conferința Națională a PCR, care-l confirmase pe Gheorghiu-Dej drept secretar general și lider al partidului și care stabilise strategiile organizatorice ale Partidului pentru următoarea perioadă. Conferința semnalase grave probleme organizatorice, recunoscute de către conducerea PCR: „Prima mare lipsă a partidului nostru constă în aceea că influența sa politică întrece cu mult cadrele sale organizatorice. În același timp, creșterea ideologică și politică a cadrelor noastre nu ține pas cu creșterea partidului. Multă vreme partidul nostru a avut de suferit de pe urma sectarismului care a dominat politica noastră de atragere a noi membrii de partid. Astăzi multe organe de jos au trecut în extrema cealaltă, slăbind vigilența de clasă, care trebuia să garanteze partidului creșterea rândurilor sale cu elemente cinstite, devotate și nepătate în trecutul lor”⁴. Accentul va fi pus în continuare pe creșterea accelerată a numărului de membrii și în următorul an. De la 256863 de membri, câți existau la Conferința Națională din octombrie 1945, în iunie 1946 PCR ajunsese la aproximativ 720000 de membrii, triplându-și practic numărul susținătorilor în doar o jumătate de an⁵.

Evenimentul crucial al anului 1946 l-a reprezentat, în mod categoric, campania electorală și alegerile parlamentare din noiembrie. Ea s-a deosebit în mod radical de campaniile electorale cunoscute de România până atunci. Scopul ei nu a fost doar câștigarea alegerilor, ci și radiografierea societății, identificarea principalelor nuclee de opoziție. După modelul sovietic, ea servit și drept oportunitate pentru mobilizarea și educarea cetățenilor, îndoctrinarea și testarea capacității organizatorice a elitei Partidului⁶. Pentru comuniști, campania electorală nu avea înțelesul clasic de „ansamblu de activități desfășurate într-o anumită perioadă de timp în vederea realizării anumitor obiective politice”⁷. În concepția leninistă, campania electorală și lupta politică în general, nu este o confruntare de idei și programe, ci o luptă pe viață și pe moarte, în care adversarul trebuie zdrobit și în care orice mijloace sunt permise. „În alegerile care vin, reacțiunea trebuie zdrobită definitiv”, anunță cât se poate de clar Mujic Mihai, secretarul Regionalei

3. Hugh-Seton Watson - *The East European Revolution*, London , Methuen & co LTD, 1955, pp. 163-171

4. Gheorghe Gheorghiu-Dej – *Articole și cuvântări*, Editura PMR, 1951 p. 30

5. Robert King – *A history of the Romanian Communist Party*, p.63

6. Virgiliu Țărău – „ Aspecte privind tehnica și practica electorală a Blocului Partidelor Democratice în alegerile parlamentare din 19 noiembrie 1944-considerații preliminare” în *Anul 1946-Scrisori și alte texte*, Fundația Academică Civică, 1997 passim

7. Dicționar Enciclopedic, A-C, vol I, Editura Enciclopedică București, 1993, p.306

Valea Jiului și viitor deputat de Hunedoara din partea BPD ⁸.

Presa, atât cea centrală, cât și cea locală, își intensifică atacurile murdare la adresa opoziției, în special fiind vizată persoana lui Iuliu Maniu și PNT, principalii oponenți ai PCR, prin simpatia de care se bucurau în mediul rural. Atacurile contra opozanților se înscriu într-un tipar ce avea să devină standard în anii următori. De altfel, limbajul de lemn în care este atacat adversarul este în mod evident illogic și absurd. Calomniile sunt incredibile, toată lumea știe că acuzațiile sunt false și partidul e și el conștient de aceasta. Acest limbaj are însă rolul de a demonstra tuturor că autoritatea partidului e nelimitată și arbitrară⁹. Este doar o nouă modalitate de exhibare a puterii proprii, în fața unei societăți ce trebuie adusă sub ascultare și care învață încet- încet limbajul obedienței.

Campania electorală din 1946 are însă un rol hotărâtor și în ceea ce privește procesul de selecție al noii elite conducătoare. Activiștii Partidului au jucat un rol crucial în această campanie, care a reprezentat și un bun prilej de testare a calităților de lider a celor din noua elită. Nu în ultimul rând, a reprezentat și o șansă imensă de promovare pentru cei ce vizau o carieră în partid, secțiile de cadre locale întocmind în mod constant liste cu evidențiați în acțiunile electorale, mulți dintre aceștia reușind să depășească condiția de simplu membru și având deschisă calea spre o ascensiune în Partid.

Așa cum menționam și mai sus, una din sarcinile de bază ale corpului de activiști era informarea privind situația din teritoriu, vizând numărul votanților, atmosfera politică și simpatiile acestora, compoziția socială și etnică a localităților, atitudinea autorităților locale față de BPD, nucleele de rezistență¹⁰. Corpul de elită al partidului executa această informare în paralel cu structurile oficiale (jandarmerie, poliție) sau le suplineau acolo unde acestea nu erau considerate încă de încredere.

O astfel de muncă de cercetare a situației politice de pe teren este plasată în sarcina conducerilor locale ale PCR încă din anul 1945. Într-o adresă a Regionalei Banat din 10 decembrie 1945, având mențiunea „secret, confidențial, personal” adresată secretarului județean, se spun următoarele: „Tovarășe secretar, pentru a cunoaște forțele real democratice, precum și forțele reacționare dușmănoase din județul respectiv, veți întreprinde prin organizația de partid, *cât mai concentrat, fără a deconspira caracterul acestor informații pentru toți membrii de partid* (subl. ns.), pe baza instrucțiunilor alăturate, până la data de 25 decembrie 1945, de a întocmi tablouri separate pentru fiecare organizație în parte (inclusiv Partidul Comunist), cu toate întrebările respective, la care veți răspunde exact, căutând a cunoaște situația bine.

8. Zori Noi, organ al Regionalei Văii Jiului, 20 august 1946

9. Françoise Thom – *Limba de lemn*, București, Humanitas, 1993, p.136

10. Virgiliu Țârău - Aspecte privind tehnica și practica electorală a Blocului Partidelor Democratice în alegerile parlamentare din 19 noiembrie 1944-considerații preliminare” în *Anul 1946-Scrisori și alte texte*, Fundația Academică Civică, 1997, pp 123-125

Aceste date ne ajută la întocmirea rapoartelor noastre politice, care din unele județe se trimit foarte superficiale și scurte.

Tovarășii secretari de județene sunt personali răspunzători de întocmirea acestor situații până la data respectivă, precum și de păstrarea strict secretă a acestor situații¹¹.

De remarcat este împărțirea clară a Partidului într-o elită conducătoare, însărcinată cu îndeplinirea operațiunilor mai delicate, și o mare masă a membrilor, ce nu trebuia pusă la curent cu aceste chestiuni.

Chestionarul cuprindea trei subiecte principale. Prima rubrică era intitulată „caracteristica capilor de autorități” (prefect, primari, poliție, jandarmerie, armată, biserică, școală, justiție civilă, justiție militară, alți capi de autorități). Întrebările la care se cerea răspuns erau: „Cum îndeplinesc dispozițiile guvernului?”, „Ce atitudine au față de armistițiu și Uniunea Sovietică?”, „Ce partid îi susține?”, „Dacă populația e mulțumită de ei și dacă au simpatie în mase?”. Rubrica a doua era destinată partidelor și organizațiilor politice din județ (inclusiv comuniștii). Întrebările vizau programul lor politic și clasele pe care se sprijină, situația organizatorică pe categorii sociale, naționale, creșterea fiecărui partid pe respectivele categorii, nemulțumirile și conflictele din interiorul acestor organizații, cum recrutau membrii, ce condiții trebuia să îndeplinească candidatul, cum îndeplineau dispozițiile guvernului Groza, cum se pregăteau pentru alegeri, ce acțiuni au făcut în ultima lună, efectul asupra populației. Un chestionar similar era conținut și pentru organizații non-politice (culturale, sportive, de binefacere). Ultima rubrică intitulată „Concluzii” avea o singură întrebare: „Câte și care mase sprijină guvernul Groza?”¹².

Terenul pentru alegeri a fost pregătit de proiectul legii electorale, care favoriza mult alianța condusă de comuniști, Blocul Partidelor Democratice. Conceptul de „nedemni” era vag formulat astfel încât oricine era ostil comuniștilor putea fi încadrat în această categorie. Legea prevedea desființarea Senatului, etichetat de presa comunistă drept instituție reacționară, iar una din rezultatele sale era verificarea rezultatelor alegerilor¹³. Având deja suficiente pârghii de control pentru a exercita presiuni, comuniștii le utilizează fără nici un fel de scrupule, așa cum lasă foarte clar să se înțeleagă unele declarații: „Să ne obișnuim cu anumite metode. Noi, ca regim politic, abstinent de la partea economică, trebuie să ne consolidăm continuu. Era vorba aici de anumite avantaje care se acordă cuiva. Să vedem ce structură are societatea aceasta, cine sunt componenții ei. Cercetați și această latură. Cine nu este încadrat din punct de vedere politic, nu poate exista. Dacă noi înainte spuneam că cine nu muncește nu mănâncă, astăzi noi

11. Direcția Județeană a Arhivelor Naționale (în continuare DJAN) Arad, Arhiva Comitetului Județean PCR, dosar 3/1945, f.245

12. Ibidem, f.246

13. *Monitorul Oficial*, 15 iulie 1946, nr.161

spunem: cine nu se încadrează în regimul democrat nu poate avea avantaje de la noi. Firește, când noi dăm ceva, avem dreptul să controlăm atitudinea politică și așezarea beneficiarului nu numai economic ci și politic. Aceasta pentru că eu nu știu unde se sfârșește economicul și unde începe politicul”¹⁴.

Perioada imediat premergătoare alegerilor a dat semnalul pentru o intensificare bruscă a activității filialelor locale ale PCR și mai ales a cadrelor de conducere. În data de 3 mai 1946, în ședința Biroului Județean Bihor se ia hotărârea ca din producție să fie scoși atâția electori, câte sate are județul, cu cel puțin cinci săptămâni înainte de alegeri. Ei trebuia să urmeze școala de electori timp de o săptămână, iar patru săptămâni să stea permanent în teren. Fiecare primea un sat și avea responsabilitatea politică a satului respectiv. Electorul urma să viziteze personal pe fiecare locuitor al satului, făcând propagandă pentru BPD și observând atitudinea respectivului¹⁵. Într-o altă ședință extraordinară a județenei, responsabilul organizatoric Iosif Țigan declara: „V-am convocat aici în ședință extraordinară pentru a putea vedea situația reală asupra funcționării întregului aparat de stat acum în fața alegerilor și trebuie să cunoaștem terenul și dușmanul ca alegerile să aibă rezultatul dorit”¹⁶. Lista „necorespunzătorilor” urma să fie alcătuită în toate plasele: preoți, notari, jandarmi, primari, ingineri, învățători, medici, etc. Este ușor de observat că erau vizate în primul rând structurile de rezistență ale societății, elitele, iar în mediul rural notabilitățile, cei care se bucurau de respect și prestigiu în ochii țăranilor.

Raportul de activitate politică din luna iunie al județenei Arad pune pe primul loc mobilizarea membrilor în campania electorală. La rubrica „lipsuri și greșeli” se arată că din cauza acestei mobilizări au fost lăsate pe planul al doilea sarcini curente ale județenei¹⁷.

Pregătirea alegerilor au avut aici și repercusiuni asupra elitei comuniste locale. Are loc o puternică mișcare în structurile de conducere (birou și comitet județean, birouri de plase și sectoare), mulți activiști fiind înlocuiți, iar alții promovați în locul lor. Schimbările s-au efectuat pentru că organele superioare (C.C., Regionala Banat) erau nemulțumite de activitatea cadrelor din conducerea organizației de partid Arad. Este schimbat acum Drecin Mihai, responsabilul sectorului cadre al județenei, căruia i s-au adus „diferite acuzații” și despre care se spune că „și-a pierdut simpatia în mase”. În total 10 activiști importanți aparținând elitei PCR locale sunt schimbați acum, deoarece partidul e nemulțumit de rezultatele muncii lor. Inclusiv secretarul politic Prudner Petru este înlocuit de Cuedan Petre. Din patru secretari de plasă schimbați (plasele Șiria, Săvârșin, Sântan și Curtici), 3

14. Arhivele Istorie Centrale, fond PCR, Stenograme, dosar 1/1946, f.27-28 apud. Constantin Hlihor – „Considerații privind evoluția vieții politice românești în anul 1946”, în *Anul 1946 – începutul sfârșitului*, f.30

15. DJAN Bihor, Arhiva Comitetului Județean al PCR, dosar 1/1945-1946, f.190

16. Ibidem, f.220

17. DJAN Arad, Arhiva Comitetului Județean al PCR, dosar 24/1946, f. 32, 36

sunt înlocuiți pe motiv de incompetență, ineficacitate în înfăptuirea obiectivelor trasate sau urmărirea intereselor personale și carierism¹⁸. Se dorea desigur o eficientizarea a activității nucleului de elită înaintea alegerilor, ca și îmbunătățirea imaginii pe care mulți activiști în funcții importante o lăseseră.

O reorganizare de substanță a structurilor de partid în preajma alegerilor are loc și în județul Cluj. În special sunt avute în vedere organizațiile de partid din mediul rural, acolo unde se afla marea masă a alegătorilor, dar și condițiile cele mai dificile. Raportul pe luna septembrie a Regionalei Cluj enumeră principalele sarcini în campania electorală: întocmirea listelor electorale, a listelor nedemnilor, înființarea caselor de alegători, a secțiilor de votare, mobilizarea maselor pentru revendicările locale, organizarea de întreceri în munca de Partid și în producție, popularizarea semnului electoral al BPD¹⁹.

Mobilizarea filialei Cluj a fost impresionantă, obiectivul fiind un control total al procesului electoral – „la Cluj în mod special au fost scoși din producție 134 de tovarăși; între care au fost împărțite străzile orașului astfel ca nici o casă, nici o locuință n-a rămas necontrolată”. În noiembrie se raporta că din cele 525 de străzi, în 424 au fost implantați responsabili de bază²⁰.

În luna septembrie, prioritățile erau întocmirea listei pretorilor „în vederea schimbării celor reacționari”; întocmirea listei magistraților demni de încredere, pentru conducerea secțiilor de votare; întocmirea listei electorale. Astfel, în plasa Cluj se întocmise o listă cu patru primari, șase notari, un jandarm, trei învățători, nouă preoți ce urmau să fie schimbați. De asemenea, sunt menționați „cooperatiști și cârciumari reacționari care urmează să fie înlăturați și retrași, brevetele sunt în număr de 14”. În total, 5000 de oameni au fost trecuți pe listele cu reacționari în Cluj, se arată în document²¹.

Campania electorală a reprezentat un prilej deosebit de afirmare pentru membrii ambițioși și carieriști, ce-și doreau saltul în elita locală a PCR. Nucleul dur al activiștilor salarizați a jucat un rol deosebit în campanie. Asupra zonei rurale s-au concentrat atât eforturile activiștilor permanenți ai structurilor de conducere PCR, cât și a celor scoși din producție special pentru această campanie (electorii) și ai organizațiilor de masă: „În sate avem acum 45 de activiști scoși din producție pe linie de partid, 24 de activiști ai Frontului Plugarilor și 56 de electori afară de aceștia, deci în total 125 de activiști salarizați”²². Birourile de sector au fost lărgite cu câte 10-15 activiști scoși din producție în această perioadă²³. În orice caz, aportul cadrelor partidului a fost cel care a contat cel mai mult – „Rezultatele cele mai bune le-am obținut acolo unde am avut cadre locale ridicate...Acolo unde

18. Ibidem, f.(214-217)

19. DJAN Cluj, Arhiva Comitetului Județean al PCR, Fond 2 dosar 2/1946, f.75

20. Ibidem, f. 76, 91

21. DJAN Cluj, , Arhiva Comitetului Județean al PCR, fond 2 dosar 1/1946, f. 30-32

22. Ibidem, f.36

23. DJAN Cluj, Arhiva Comitetului Județean al PCR, fond 2, dosar 2/1946, f.91

n-am avut cadre locale, nici chiar electorii cei mai buni n-au reușit să câștige în măsură suficientă încrederea și astfel voturile țăranilor”²⁴.

Activismul crescut al membrilor și cadrelor în toamna lui 1946 este explicabil însă și prin presiunile la care au fost supuși. La sectorul I al orașului Cluj, secretarul politic Vass Ioan a făcut cunoscut membrilor că doar aceia care vor depune o muncă susținută în cadrul campaniei electorale pot rămâne mai departe în rândurile Partidului²⁵. Era probabil o cacealma, în 1946 vremea epurărilor masive nu începuse încă, iar lipsa activismului în partid nu constituia în majoritatea cazurilor un motiv serios de excludere. Totuși, se pare că amenințarea a contat, deoarece interesul membrilor în a-și demonstra angajamentul ar fi crescut în urma acestui anunț.

Teroarea contra adversarilor a fost modalitatea principală prin care comuniștii au acționat în campania electorală. La Cluj, acest fapt este recunoscut direct de către documentele de Partid. Atunci când delegația română participantă la Conferința de la Paris a ajuns la Cluj, 1500 de țărani au fost aduși pentru întâmpinarea ei. Nimeni nu a îndrăznit să se manifeste în vreun fel contra guvernului și a PCR: “Totuși, deși era întuneric, nu s-a strigat nici măcar o singură lozincă reacționară la lozincile democratice strigate de cele câteva echipe ale noastre”. Propaganda “reacționară” era descrisă ca “șoptită, de la om la om și prin desenarea ochiului”²⁶. Opoziția “a făcut încercări de a răspîndi manifeste la sate, de a-și populariza semnul, dar aceste încercări au fost numaidecât sesizate și combătute în mod eficient”. În luna noiembrie se arată că “am umplut totul cu soare și la sate și ochiul n-a apărut decât în cazuri excepționale, fiind numaidecât șters și înlocuit cu soare”²⁷.

Refuzul de a da curs mobilizării făcute de agitatori atrăgea imediat consecințe – cei ce declinau convocarea efectuată de responsabili de străzi erau automat trecuți pe lista nedemnilor. Se cerea totuși ca listele să fie făcute cu grijă, pentru a nu cuprinde “muncitorii induși în eroare”²⁸. Probabil excesul de zel al unor activiști a determinat conducerea partidului să facă această precizare. Ușurința și arbitrariul cu care oamenii erau trecuți pe lista “nedemnilor” era cu atât mai înspăimântătoare, cu cât această etichetă făcea pe cineva aproape sigur victimă a arestărilor și epurărilor de mai târziu. “În unele locuri au fost înscrieri numai de formă, ca să fie nedemni”²⁹, se arată într-un raport. Dorința de a se face remarcat depășea la unii activiști orice scrupule morale.

Valea Jiului și județul Hunedoara se bucură de o atenție specială din partea PCR, dat fiind numărul mare de muncitori. Cu ocazia deschiderii școlii de

24. DJAN Cluj, Arhiva Comitetului Județean al PCR, fond 2, dosar 1/1946, f. 47-48

25. DJAN Cluj, , Arhiva Comitetului Județean al PCR, fond 2, dosar 26/1946, f. 28 ; de asemenea a se vedea și Ibidem, dosar 42/1946, f.11

26. DJAN Cluj, , Arhiva Comitetului Județean al PCR, , fond 2, dosar 2/1946, f.33

27. Ibidem, f.38, 46

28. DJAN Cluj, , Arhiva Comitetului Județean al PCR, , fond 2, dosar 42/1946, f.11

29. DJAN Cluj, Arhiva Comitetului Județean al PCR, fond 2, dosar 2/1946, f.76

cadre din Petroșani, la data de 12 martie 1946, Alexandru Drăghici, prezent la eveniment, arată însemnătatea pe care o are pentru C. C. Regionala Valea Jiului „pentru importanța sa economică și mediul proletar”, faptul că nu întâmplător a fost trimis aici unul din cei mai buni instructori ai C.C., Mihail Florescu. Rolul activiștilor și al elitei de partid locale este subliniat din nou: “Acesta este ajutorul pe care C.C. înțelege să-l dea Văii Jiului pentru ridicarea nivelului politic al acestui important segment care sunt activiștii noștri”³⁰. Școlile de cadre se înmulțesc în 1946 în județul Hunedoara, din nevoia de a avea activiști pentru campania electorală.

După cum știm astăzi, rezultatul alegerilor a fost falsificat de comuniști care au pretins că au obținut 84% din voturi. În realitate, se pare că PNT a obținut probabil trei sferturi din sufragii. Cercetările la nivel local arată o victorie destul de pronunțată PNT-ului, chiar dacă nu zdrobitoare³¹. Câștigarea alegerilor din noiembrie 1946 a însemnat o întărire decisivă a pozițiilor PCR, legitimată acum, chipurile, de “voința populară”. La toate nivelurile, inclusiv pe plan local, partidul a desăvârșit ocuparea pozițiilor sale strategice care scăpaseră până atunci controlului său. În județana Cluj, după alegeri se spune că legăturile cu administrația locală s-au îmbunătățit, “în fruntea județului avem un tovarăș hotărât și devotat Partidului”. Tot acum este instalat un om de încredere ca director al Oficiului Economic, estimându-se că s-a reușit astfel controlul economiei județului; cele mai bine organizate celule erau cele de la poliție, justiție și poștă³². Victoria în alegeri marchează o etapă nouă în procesul de sovietizare a României și consolidare a regimului comunist. PCR ocupă acum o poziție dominantă în societatea românească de care se va folosi pentru a desăvârși eliminarea adversarilor politici. O dată puterea sa politică legitimată, chiar dacă prin fals, nimic nu va mai sta în calea impunerii comuniștilor drept unică forță politică. Alegerile din 1946 reprezintă un pas important în tranziția de la stadiul al doilea, al “falsei coaliții” la cel de regim monolitic.

30. *Zori Noi*, Organ al Regionalei Văii Jiului, 12 martie 1945

31. Virgiliu Țărău – “Campania electorală și rezultatul real al alegerilor din 19 noiembrie 1946 în județele Cluj, Someș și Turda” în *Studii de Istorie a Transilvaniei*, editate de Sorin Mitu și Florin Gogâltan Cluj, Asociația istoricilor din Transilvania și Banat, 1994, pp 204-212

32. DJAN Cluj, Arhiva Comitetului Județean al PCR, fond 2, dosar 1/1946, f.51

THE 1946 ELECTORAL CAMPAIGN AND THE ROLE OF THE PARTY STAFF-LOCAL ASPECTS

The year 1946 represented a crucial moment in Romania's sovietization process. Among other events, the electoral campaign and the november elections were by far the most important that year, as they greatly influenced the country's political evolution. The 1946 electoral campaign brought a great deal of novelty apart from the interwar period, in terms of electoral strategies and the amount of violence involved. For the Romanian Communist Party (RCP), the electoral campaign represented not a limited period of time in which political programs were confronted, but a life and death struggle, in which the opponent had to be crushed

The party staff (cadre) played an important role during the event, as their mission was not only the electoral propaganda, but also to identify the societies resistance structures towards the RCP, which later had to be removed. The electoral camapaigh also caused important changes in the local party hierarchy , in an atempt to make the party structures more eficient for the elctoral struggles.

The 1946 elections were won by embezzlement by the comunists, thus decisively strengthening their positions at central and local level.